

Lisätiedot:

ympäristöpäällikkö Anna-Lena Granlund-Blomfelt, puh. 050-323 6269
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy on Kauniaisten ympäristötoimen toimeksiantona vuonna 2022 päivittänyt Kauniaisten pesimälinnustokartoitusta. Työn tarkoituksena oli selvittää pesivät lintulajit sekä tiettyjen erityiskohteiden pesivän linnuston parimäärät kaupungin tärkeimmillä luontoalueilla. Tuloksia verrattiin myös vuonna 2005 tehtyyn linnustoselvityksen tuloksiin. Em. alueiden lisäksi kartoitusalueet olivat Lippajärven luonnonsuojelualue (järven lounaisranta Tammikumnun päiväkodin läheisyydessä), Kiikarivuori, Gallträsk ympäristöineen ja Träskmossen, Thurmanipuisto ja sen jatke Espoon puolella (Paul Olssonin puistoalue) sekä Kasavuoren-Suursuon alue (myös yksityisomistuksessa oleva alue).

Kartoitusmenetelmä

Maastotyömenetelmänä käytettiin kartoituslaskentaa. Pesimälinnustoa selvitettiin kullakin kohteella kolmena aamuna touko-kesäkuussa, minkä lisäksi linnustoa havainnoitiin myös touko-elokuussa 2022 tehdyn Kauniaisten kasvistokartoituksen (Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy 2022) yhteydessä. Sää oli kaikkina varsinaisina kartoitusaamuina työhön sopiva. Lippajärven rannalle tehtiin myös iltayöstä lyhyt käynti yölaulajien kuuntelua varten.

Kartoituslaskennassa kohteet käveltiin niin tiheästi läpi, että kaikki niillä oleskelevat lintuyksilöt voitiin kohtuullisella varmuudella havaita. Selvästi yli lentävät linnut jätettiin huomioimatta, mutta alle 50 metrin päässä kohteen rajan ulkopuolella havaitut yksilöt merkittiin muistiin, jos niiden reviiri todennäköisesti sijoittui osittain kohteelle. Selvästi kohteen viereisillä pientaloalueilla pesivät linnut (kuten pihapönttöjen kirjosiepot ja tiaiset) jätettiin kuitenkin kirjaamatta.

Kartoituksen tulokset.

Lippajärven suojelualueen lounaisrannan kartoituskohteella (pinta-ala noin 2,6 ha) tulkittiin pesivän kaikkiaan 20 lajia ja 32 lintuparia. Linnuston laskennallinen tiheys on siten noin 1 230 paria / km², mutta näin pienellä alueella tiheyden laskeminen ei ole kovin mielekäästä. Merkittävimmät lajit ovat rannan luhdalla pesivät vaarantunut pajusirkku ja silmälläpidettävä ruokokerttunen. Rantaviivassa oli vuonna 2022 myös kyhmyjoutsenen pesä. Rantametsien rehevyyttä kuvastavat satakieli, mustapääkerttu ja lehtokerttu. Tulosten vertaaminen vuoden 2005 tuloksiin ei ole aivan yksinkertaista, sillä aiemman kartoituksen kohdealueen rajaus ei ollut tiedossa. Linnuston yleispiirteet ovat kuitenkin säilyneet ennallaan.

Kiikarivuorella (pinta-ala noin 7,5 ha) tulkittiin pesivän kaikkiaan 14 lajia ja 32 lintuparia. Linnuston laskennallinen tiheys on siten noin 430 paria / km². Kiikarivuoren karuissa kangasmetsissä lintuja pesii melko harvassa ja lajisto on tavanomaista. Sen sijaan pohjoisrinteen rehevissä metsissä linnusto on monipuolisempaa. Siellä pesivät mm. peukaloinen, sirittäjä ja mustapääkerttu. Kaiken kaikkiaan linnusto vaikuttaisi harventuneen vuoden 2005 kartoitukseen verrattuna

Gallträskin-Träskmossenin kartoituskohteella (pinta-ala noin 24,3 ha, josta järven osuus noin 12 ha) tulkittiin pesivän kaikkiaan 32 lajia ja 102 lintuparia. Järven pesivä vesilinnusto on melko niukkaa. Gallträskillä tulkittiin pesivän kuitenkin kaksi haapanaparia (vaarantunut), neljä sinisorsaparia, yksi tavipari ja kaksi telkkäparia. Järven länsipään luhtaisessa osassa oleskeli liejukanapoikue. Laji varmasti myös pesi järven länsiosassa. Lisäksi rantalinnustoon kuuluu rantasipi. Pesivien lajien lisäksi järvellä nähtiin kyhmyjoutsenia, laulujoutsenia (lintudirektiivin I-liitteen laji), kalatiiroja ja kalalokkeja. Järveä ympäröivien metsien ja Träskmossenin tavanomaisen linnuston runsaimmat lajit olivat mustarastas ja sinitäinen. Monet lähialueen puutarhoissa pesivät linnut käyttävät varmasti myös järven rantametsiköitä ruokailualueenaan. Verrattuna vuoden 2005 kartoitukseen, liejukana on ilmaantunut uutena pesimälajina ja haapana palannut Gallträskin linnustoon. Muuten muutokset ovat pieniä.

Thurmaninpuistossa ja sen jatkeella (pinta-ala noin 11 ha) tulkittiin pesivän kaikkiaan 24 lajia ja vajaa 80 lintuparia. Linnuston laskennallinen tiheys on siten noin 700 paria / km². Runsain pesimälaji on mustarastas, joka vaikuttaa selvästi runsastuneen vuodesta 2005. Sen sijaan erittäin uhanalaisten viherpeippon parimäärä on puolittunut, mikä selittyy lajin yleisellä taantumisella Suomessa. Satakieltä ei tavattu nyt lainkaan, mutta sen sijaan alueella oli kaksi viitakerkkureviiriä ja peräti neljä kultarintareviiriä. Kultarinta on eteläisenä lajina runsastunut. Edellä mainittujen lisäksi muita rehevien metsien lajeja ovat lehtokerttu ja mustapääkerttu. Sinisorsa kuuluu edelleen lajistoon, mutta lehtokurppaa ei nyt löydetty. Erittäin uhanalaisia varpusia pesinee puistossa tai sen lähialueilla, sillä puistossa nähtiin yksi varpuspoikue. Parimäärää ei kyetty arvioimaan. Uutena lajina puistoon on asettunut mm. viime vuosikymmeninä Suomessa kovasti runsastunut pikkurapunen.

Kasavuoren-Suursuon alueella (pinta-ala noin 98 ha) tulkittiin pesivän kaikkiaan 31 lajia ja 302 lintuparia (taulukko 6). Linnuston tiheys on siten noin 300 paria / km². Lajimäärä oli selvästi pienempi ja linnustontiheys alhaisempi kuin vuonna 2005. Yhtenä syynä tähän voivat olla yksityisen maanomistajan alueella tehdyt laajat harvennushakkuut, jotka ovat todennäköisesti pienentäneet lintutiheyttä. Toisaalta vuoden 1988 linnustokartoituksen tuloksiin verrattuna linnuston kokonaistiheys on nyt kuta kuinkin sama. Kaiken kaikkiaan Kasavuoren-Suursuon alueella pesii melko tavanomaista metsälinnustoa. Runsaimmat lajit ovat peippo, talitiäinen, punarinta ja mustarastas, joka on silmiinpistävän runsas.

Kauniaisten pesimälinnusto kokonaisuutena

Tämän selvityksen pohjalta töyhtötiäinen (vaarantunut) ja hömötiäinen (erittäin uhanalainen) ovat kadonneet vuoden 2005 jälkeen Kauniaisten pesimälinnustosta. Tämä liittyy lajien yleiseen taantumiseen Suomessa. Molemmille sopivaa metsää on vielä tarjolla ainakin Kasavuoren suojellulla alueella sekä mm. Suursuon pohjoisreunalla.

Myöskään räystäspääskyjä (erittäin uhanalainen) ja haarapääskyjä (vaarantunut) ei löydetty enää pesivinä. Nämäkin lajit ovat voimakkaasti vähentyneet viime vuosikymmeninä. Sen sijaan taantuneet ja erittäin uhanalaisiksi arvioidut varpunen ja viherpeippo ovat Kauniaisissa edelleen melko tavallisia. Vähentyneet kivitasku, pensastasku (vaarantunut) ja pikkulepinkäinen (lintudirektiivin I-liitteen laji) jäivät havaitsematta.

Lisäksi joitakin vuoden 2005 selvityksessä mainittuja hyvin harvalukuisia lajeja (kuten luhtakerttunen, pikkukäpylintu ja varpushaukka ei nyt havaittu. Näiden

kohdalla kyse on enemmän vuosien välisestä satunnaisvaihtelusta pienellä alueella kuin todellisista muutoksista. Uusia tulokkaita ovat kautta Etelä-Suomen nopeasti runsastunut pikkuvarpunen sekä Gallträskillä pesivä liejukana (vaarantunut).

Myöskään viitakerttusta, tikliä, hemppoa, pikkusieppoa ja peukaloista ei mainita vuoden 2005 selvityksessä. Pikkusieppo tosin pesinee Kauniaisissa edelleen enemmän satunnaisesti, sillä sille sopivaa metsää kasvaa oikeastaan vain Suursuon pohjoisreunalla.

Yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju

Yhdyskuntavaliokunta merkitsee tiedoksi Kauniaisten vuoden 2022 pesimälinnustokartoituksen

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet:

Kauniaisten pesimälinnustokartoitus vuonna 2022